

Quicksan flora en fauna Camping Beverburcht te Drimmelen

Toetsing aan natuurwetgeving en -beleid

titel rapport
**Quickscan flora en
fauna Camping Bever-
burcht te Drimmelen**

datum
25 augustus 2022

projectnummer
P05728

opdrachtgever
**De heer M.A.J. van den
Heuvel**

BRO
projectleider
Mvd

opgesteld door
MvdS

interne controle
NL

bron Kaft
NL

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*"Wie nieuwe oevers wil bereiken,
moet het water tot zijn weg maken."*
Rainer Höh

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
Werkwijze quickscan flora en fauna	3
2 Planbeschrijving	4
Huidige situatie	4
Toekomstige situatie	4
3 Toetsing gebiedsbescherming	6
Wettelijke gebiedsbescherming	6
Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid	6
4 Toetsing soortenbescherming	8
Vogels	9
Vleermuizen	10
Grondgebonden zoogdieren	10
Reptielen	10
Amfibieën	11
Vissen	11
Ongewervelde diersoorten	11
Vaatplanten	11
5 Conclusie	12
Vervolgtraject en advies	12
6 Samenvatting	13
Geraadpleegde bronnen	14

1 Inleiding

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van het op nieuw inrichten van Camping de Beverburcht te Drimmelen met chalets, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 7 september 2022 tussen 10.00 – 11.00 uur door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 22,4°C, bewolkt, zonder neerslag, met een noordwestenwind van 2 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

1 BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen aan de Biesboschweg 8, aan de rand van het dorp Drimmelen, tussen de oude jachthaven en de rivier de Amer. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit Camping de Beverburcht en heeft 55 standplaatsen voor stacaravans en een veldje met tentplaatsen in de uiterwaard. Daarnaast zijn er centrale voorzieningen aanwezig, zoals een receptie en sanitaire voorziening, een speeltuin en een klein zwembad. Tevens is er een bedrijfswoning aanwezig. Op het terrein is tuinbeplanting aanwezig, met veel hagen en doorgeschoten coniferen. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie

Initiatiefnemer is voornemens om het verouderde terrein opnieuw in te richten. Hierbij wordt het terrein vrij gemaakt van stacaravans en bijgebouwen en worden er in de plaats chalets gerealiseerd. Tevens wordt hierbij het park opnieuw ingericht inclusief infrastructuur en nutsvoorzieningen. Figuur 3 geeft een conceptbeeld van de toekomstige situatie.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Concept toekomstige situatie plangebied

Figuur 4: Ten noorden van het plangebied

Figuur 5: Midden in het plangebied in een zijpad

Figuur 6: De Amer aan de noordkant van het plangebied

Figuur 7: Nabij de receptie aan de zuidkant van het plangebied

Figuur 8: Ingang in het zuidwesten van het plangebied

Figuur 9: Zuidrand van het plangebied

3 Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, "Biesbosch", bevindt zich aan de noordzijde van het projectgebied (zie figuur 10). In de huidige situatie is een campingveldje aanwezig in de uiterwaarde binnen Natura 2000 aanwezig op gehuurde grond van Rijkswaterstaat. In het toekomstige plan verdwijnt deze functie en wordt het campingveldje weer natuurlijk beheerd.

Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Omdat het Natura 2000-gebied direct tegen het plangebied aan is gelegen zijn externe effecten niet op voorhand uit te sluiten. Met betrekking tot geluid en aanwezigheid van mensen is een afname te verwachten, gezien het aantal chalets omlaag gaat. Uitstraling van verlichting richting het Natura 2000-gebied mag in de

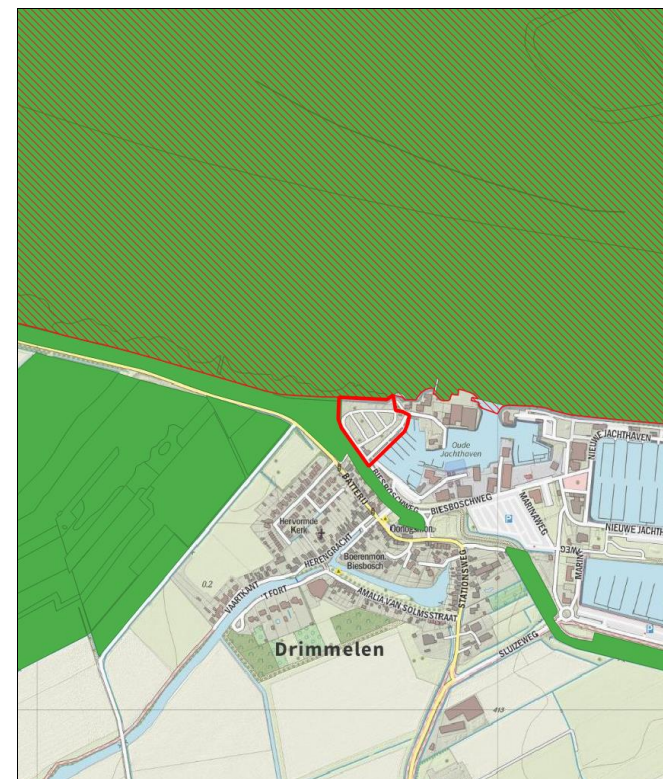
toekomstige situatie niet toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Dit dient in overleg met een ter zaken kundige ecoloog te worden vastgelegd in een verlichtingsplan.

Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden, waarbij een partiële vrijstelling geldt voor stikstofuitstoot tijdens de bouw-, aanleg- en sloopectiviteiten. Daardoor hoeft in beginsel alleen voor de gebruiksfase een berekening te worden uitgevoerd; een berekening voor de aanlegfase kan achterwege blijven.

Daar de voorgenomen ontwikkeling de herinrichting van een bestaande camping betreft, waarbij het aantal staplaatsen van 55 naar maximaal 40 gaat, is een toename aan stikstof-uitstoot gedurende de gebruiksfase niet te verwachten. Gezien het de herinrichting van een bestaande camping betreft is er geen toename van verkeer ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor is een toename aan stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied redelijkerwijs niet aan de orde, waardoor een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied is uitgesloten. Volledige zekerheid omtrent het aspect stikstof is echter alleen verkrijgbaar middels een berekening in AERIUS Calculator.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale

Figuur 10: Ligging NNB (groen) en Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNN uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingsszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of

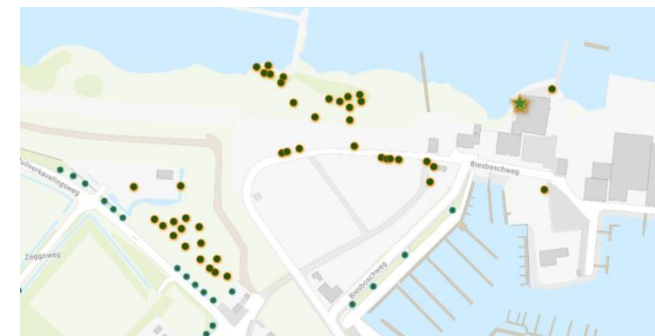
Het plangebied is niet gelegen binnen het NNB (zie figuur 10). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNB ligt aan de noord- en westgrens van het plangebied. In de voorgenomen plannen worden binnen het NNB geen werkzaamheden uitgevoerd. Doordat de functie binnen het plangebied hetzelfde blijft, maar extensiever wordt (minder chalets) zijn de meeste negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Met betrekking tot verlichting mag in de toekomstige situatie niet meer uitstraling op het NNB plaatsvinden dan in de huidige situatie. Dit dient in overleg met een ter zaken kundige ecoloog te worden vastgelegd in een verlichtingsplan.

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien het plangebied zich binnen de bebouwde kom bevindt en het aanwezige groen erf- en tuinbeplanting betreft is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Wel zijn een deel van de aanwezige bomen gemarkeerd als waardevol op de Waardevolle bomenkaart Gemeente Drimmelen (zie figuur 11). Hiervoor dient de gemeentelijke bomenverordening te worden gevolgd.

Figuur 11: Waardevolle bomenkaart Gemeente Drimmelen

4 Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 Verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven. De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde

soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de

Tabel 1 Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)	Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

De stacaravans hebben een plat dak en geen kieren of openingen naar geschikte nestlocaties. Hierdoor is op het terrein geen geschikte bebouwing aanwezig voor soorten als kerkuil, huismus en gierzwaluw. Het groen binnen het plangebied kan wel onderdeel uitmaken van het leefgebied van de huis-

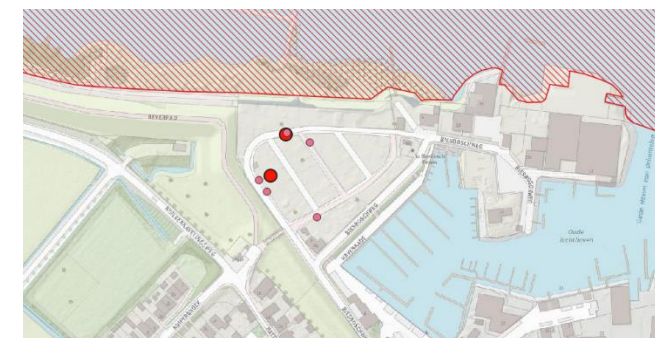
mus in de omgeving. Van de steenuil zijn waarnemingen bekend in de directe omgeving van het plangebied. Het is niet uitgesloten dat de soort incidenteel gebruik maakt van het plangebied als foerageergebied. Geschikte nestlocaties zijn niet aanwezig gezien het ontbreken van nestkasten en de gesloten bebouwing. Onder meerdere coniferen verspreid over het plangebied zijn braakballen van ransuil aangetroffen (figuur 12). Dit is niet vlakdekkend gecontroleerd. Bewoners geven aan 's winters hier tot 11 ransuilen waar te nemen. Ondanks dat de coniferen zeer dicht begroeid zijn, zijn 2 middelgrote vogelnesten aangetroffen (figuur 13). Ook dit zijn er mogelijk meer. Een van de bewoners liet foto's zien van een nest met jonge ransuilen. Dit is mogelijk binnen het plangebied, maar ook mogelijk al enkele jaren geleden. Verder kunnen binnen het plangebied mogelijk "algemene" soorten als merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, winterkoning en houtduif tot broeden komen.

Toetsing

Om te beoordelen of het groen binnen het plangebied essentieel is voor de huismuskolonie in de omgeving van het plangebied, dient er vervolgonderzoek gedaan te worden. Hiervoor dienen er twee veldbezoeken plaats te vinden, met een tussenliggende periode van 10 dagen, in de periode 1 april tot en met 15 mei. Voor de steenuil kan het plangebied dienen als (essentieel) foerageergebied. Om dit te beoordelen dienen de territoria in de omgeving in kaart te worden gebracht. De coniferen binnen het plangebied dienen als roestplaats voor een groep ransuilen in de winter. Mogelijk zijn ook een of meerdere nesten van deze soort aanwezig. Bij kap van de bomen bestaat de kans dat er één of meerdere nesten en roestplaatsen van de ransuil verloren gaan. Nesten van de ransuil zijn jaarrond beschermd. Het broedseizoen loopt van maart tot juli. Ook roestplaatsen zijn beschermd.

Figuur 12: Braakballen gelegen onder de coniferen

Figuur 13: Weergave van plaatsen van eventuele nestlocaties (grote rondjes) en braakballen (kleine rondjes)

Op basis van vervolgonderzoek moet worden bepaald of er binnen het plangebied territoria van ransuil aanwezig zijn, en zo ja hoeveel. Bij uitvoering van de werkzaamheden kan sprake zijn van een overtreding. Hierbij kan het treffen van maatregelen en/of een ontheffingsprocedure aan de orde zijn alvorens er mag worden gesloopt of gekapt.

Bij de werkzaamheden kunnen ook nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs

geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdierverseniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en water-vleermuis.

Geen van de te slopen gebouwen bevatten geschikte rust- en verblijfplaatsen voor een vleermuisensoort in de vorm van kierende dakranden en andere openingen naar ruimtes onder het dak of achter de betimmering. De chalets hebben geen spouw. De aanwezige bomen hebben geen potentiële verblijfplaatsen in de vorm van holtes, spleten of loshangend schors. Gezien de grote hoeveelheden foerageergebied in de directe omgeving (uiterwaarden en bosgebieden) is er geen sprake van essentieel foerageergebied. Als vliegroute zal het plangebied eveneens niet dienen, omdat het niet onderdeel is van een lijnvormig element, en omdat er alternatieve vliegroutes aanwezig zijn. Wel dient ten aanzien van vleermuizen licht gericht of uitstralend op opgaand groen en open water rondom het plangebied te worden vermeden;

Toetsing

Het plangebied bevat geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling zal er geen sprake zijn van (potentiële) overtreding met betrekking tot vaste rust- of verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebied voor vleermuizen, mits verlichting gericht en uitschijnend op opgaand groen wordt vermeden.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als egel en huisspitsmuis kunnen in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten wezel, bunzing, boommarter, steenmarter, eekhoorn, otter en bever voor. Wezel en bunzing komen hier in de uiterwaarden voor, welke direct op het plangebied aansluiten. Het is niet uitgesloten dat de soorten binnen het plangebied voorkomen en in muizenholen of onder de chalets verblijven. Er zijn daarnaast veel hagen en dicht struikgewas aanwezig welke als leefge-

bied kunnen dienen. Ook steenmarter kan eventueel een verblijfplaats hebben onder een van de chalets. Boommarter is hier redelijkerwijs uitgesloten, aangezien de verspreiding zich beperkt tot de Biesbosch en hogere zandgronden, en omdat deze soort meer in natuurlijke omgeving waargenomen wordt. De verspreiding van de eekhoorn beperkt zich eveneens tot de hogere zandgronden, en is binnen en rond het dorp en de omliggende dorpen niet waargenomen. Otter en bever bevinden zich in de Biesbosch en daarmee mogelijk in de Amer en de uiterwaarden naast het plangebied. Binnen het plangebied is echter geen geschikt leefgebied aanwezig voor deze soorten. Zo is er geen voedsel van bever aanwezig (riet, wilgen). Een effect op deze soorten is daarmee uitgesloten.

Toetsing

Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van wezel, bunzing en steenmarter dient uit te wijzen of deze soorten binnen het plangebied aanwezig zijn, en of ze hier mogelijke verblijfplaatsen hebben. In het kader van de zorgplicht is het daarnaast noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis. De waarnemingen hebben betrekking op de natuurgebieden in de omgeving. Het plangebied zelf en de directe omgeving biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook waarnemingen van de niet vrijgestelde poelkikker, Alpenwatersalamander en kamsalamander bekend. De vijver binnen het plangebied kan dienen als voortplantingswater voor met name Alpenwatersalamander, maar mogelijk ook kamsalamander. Poelkikker komt met name voor in heidegebieden op hogere zandgronden en in poldersloten. Deze soort is daarom redelijkerwijs uitgesloten. Wel is bastaardkikker of meerkikker waargenomen tijdens het veldbezoek. Daarnaast is met betrekking tot een incidenteel passerend individu van een algemene (vrijgestelde) soort de zorgplicht van toepassing.

Toetsing

In de vijver kan Alpenwatersalamander en/of kamsalamander aanwezig zijn. Vervolgonderzoek dient uit te wijzen of deze soorten binnen het plangebied aanwezig zijn. In het kader van de algemene zorgplicht is het daarnaast ook noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

In de omgeving van het plangebied is grote modderkruiper aanwezig. De vijver binnen het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor deze soort. Beschermde vissen zijn daarmee uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van teunisbloempijlstaart, grote vos, gevlekte glanslibel, Kempense heidelibel en rivierrombout. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Aanwezigheid van de overige beschermde libellen en vlinders is vanwege de verspreiding en/of aanwezig habitat uitgesloten. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als grote leeuwenklauw en kartuizer anjer. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop van het plangebied is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

5 Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming in acht wordt genomen:

- Er moet een verlichtingsplan opgesteld worden in overleg met een ter zaken kundige ecooloog om externe verstoring van het Natura-2000 gebied, NNB en vleermuizen te voorkomen;
- Voor de waardevolle bomen binnen het plangebied dient de gemeentelijke bomenverordening te worden gevolgd;
- Voor de huismus dienen er twee veldbezoeken plaats te vinden, met een tussenliggende periode van 10 dagen, in de periode 1 april tot en met 15 mei;
- Voor de steenuil en ransuil is het noodzakelijk inzichtelijk te krijgen waar binnen en rond het plangebied leefgebied, territoria en broedplaatsen aanwezig zijn. Doormiddel van een vervolgonderzoek kan hierover informatie worden verkregen;
- Met betrekking tot de wezel, bunzing en steenmarter moet er vervolgonderzoek uit worden gevoerd naar de aanwezigheid van deze soorten;
- In de vijver nabij de receptie kan Alpenwatersalamander en kamsalamander voorkomen. Om hiervoor uitsluitel te geven is een vervolgonderzoek gericht op aan- of afwezigheid van deze soorten in de vijver noodzakelijk;
- Ten aanzien van broedvogels dient, om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van nestgelegenheid buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten;

- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Vervolgtraject en advies

Huismus

Om te beoordelen of het groen binnen het plangebied essentieel is voor de huismuskolonie in de omgeving van het plangebied, dient er vervolgonderzoek gedaan te worden. Hiervoor dienen er twee veldbezoeken plaats te vinden, met een tussenliggende periode van 10 dagen, in de periode 1 april tot en met 15 mei. De bezoeken dienen plaats te vinden onder goede omstandigheden (b.v. geen regen, harde wind en/of kou), op geluidsluwe momenten, op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst 12.00 's middags).

Steenuil

In de periode van 15 februari tot 15 april moeten 3 veldbezoeken plaatsvinden ten aanzien van de aan- of afwezigheid van steenuil. Dit kan vanaf een halfuur na zonsondergang, tot middernacht. Tijdens dit onderzoek wordt gelet op de roep van de steenuil.

Ransuil

Voor territoria en nesten van de ransuil moet 3 keer in de periode 20 februari tot 20 juli in de avond/nacht worden gezocht naar nesten binnen het plangebied. Belangrijke indicaties van een nest zijn de baltsroep en vleugelgeklap van mannetjes en de roep van een vrouwelijke ransuil, evenals nestindicatieve waarnemingen als nestbezoeken, transport van voedsel, alarm en pas uitgevlogen jongen. Indien nodig wordt gebruik gemaakt van het afspeken van de baltsroep van mannetjes.

Wezel, steenmarter en bunzing

Op en rond het park worden een combinatie van zes sporenbuizen en een wildcamera geplaatst voor minimaal 6 weken in de periode van maart t/m augustus, of 12 weken daarbuiten.

Alpenwatersalamander en kamsalamander

Bij beide soorten zal het voortplantingsbiotoop worden onderzocht. In de periode van april tot juni moet met minstens 1 bezoek overdag en 2 's nachts, met een tussentijd van minimaal 20 dagen geschept worden in de vijver binnen het plangebied. Voor de kamsalamander zal extra gezocht worden naar eitjes op moerasvergeet-mij-nietje en mannagras. Bij de bezoeken in de avond wordt er middels een zaklamp gezocht naar volwassen kamsalamanders.

Ontheffing

Als er rust- of verblijfplaatsen aangetroffen worden welke verloren gaan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de betreffende provincie of omgevingsdienst, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Een ontheffingsaanvraag dient te worden onderbouwd met een activiteitenplan waar juridische en ecologische aspecten als de specifieke maatregelen en werkzaamheden, de gunstige staat van instandhouding, het wettelijk belang, een alternatievenafweging en de planning in zijn opgenomen. Na het verkrijgen van de ontheffing kunnen de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen verblijfplaats worden uitgevoerd, mits aan alle voorwaarden uit de ontheffing wordt voldaan en de gevoelige periodes worden ontzien. De ODBN neemt normaliter binnen 13 weken een besluit over de aanvraag. Indien nodig kan dit termijn met 7 weken worden verlengd.

6 Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrategieën. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2 Overzicht effecten met betrekking tot gebiedsbescherming en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	Grens ten noorden plangebied	Te voorkomen	Verlichtingsplan opstellen	Uitvoering mogelijk indien uitkomst onder 0,00 mol/ha/j
Natuurnetwerk Nederland	Grens ten noorden en westen plangebied	Te voorkomen	Verlichtingsplan opstellen	Ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing
Bomenverordening gemeente	-	Mogelijk	Volgen van de gemeentelijke bomenverordening	

Tabel 3 Overzicht (potentiële) aanwezigheid beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar de huismus, steenuil en ransuil	Aan de hand van de resultaten moet worden bepaald of voor de werkzaamheden maatregelen of een ontheffing nodig zijn
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	-	-
	Foerageerhabitat	Minimaal	Te voorkomen	Verlichting gericht of uitschijnend op opgaand groen vermijden	Verlichting kan een negatief effect hebben op foerageer- en vliegroudefuncties
	Vliegroutes	Minimaal	Te voorkomen		
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar wezel, bunzing en steenmarter. Daarnaast zorgplicht	Zorgplicht heeft betrekking op een soort als de ege
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar Alpenwatersalamander en kamsalamander. Daarnaast zorgplicht	Zorgplicht heeft betrekking op een soort als de gewone pad
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)

- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- Wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- Zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- Brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- Dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- Kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank (grenzen beschermde gebieden)

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01